

Tla rovvov v Ebenthalu so ponekod obložena z debelimi plastmi sige. FOTO TOMAŽ GRDIN

Anže Tomšič

Ebenthal – nove raziskave

Vodne jame ali večji jamski sistemi niso ravno značilnost dolenskega krasa. V tem pogledu so še najbolj zanimive povezave med Kočevsko-ribniškim poljem in dolino reke Krke, kjer se pod Suho krajino in Kočevskim Rogom pretaka več vodnih tokov. Povezave zaman išče že več generacij jamarjev. Najbolj obetavne so za zdaj raziskave v zaledju Dihalnika Šice pri Dvoru, kjer so kolegi jamarji raziskali že okoli 1000 m njenega podzemskega toka. Njeno gorvodno nadaljevanje verjetno predstavlja jama Ebenthal pri vasi Polom, ki so jo pred četrto stoletja začeli raziskovati jamarji iz JD Netopir Kočevje.

Zapisnike začetnih raziskav v Katastru jam Jamarske zveze Slovenije je prispeval Drago Jolič. Poleg JD Netopir Kočevje se je v raziskave in meritve vključevalo tudi DZRJ Ribnica. Vhod v jamo je bil odkrit v začetku leta 1996, odpira se na dnu velike vrtače. Vstop v poševen rov je sprva preprečevala krajša ožina. Močan prepih, ki je vlekel v notranjost jame, je dodatno motiviral delovne akcije. Vhodni del je bil uspešno prekopan, za njim pa razširjena tudi ožina pred drugim breznom. Na koncu približno 40 m dolgega meandra se odpira 11 m globoko brezno, ki mu sledijo krajše vertikalne stopnje. Za popestritev poskrbi še poševna blatna drsalnica, pod katero se odpirajo horizontalni rovi z dejavnim vodnim tokom v večjem delu leta. Do konca zime so prvopristopniki raziskali precejšen del jame. V rovih na skrajnem severu se je jama končala z dvema odtočnima sifonoma, v južni smeri pa jih je ustavil pritočni sifon, od izstopne vertikale oddaljen skoraj dve uri hoje. Drugi pritočni sifon se ob višjem vodostaju razlije v jezero, zaradi česar je bil ob raziskovanju v uporabi tudi napihljiv čoln.

V naravi dokaj redko zabeleženo – odrasli močeril z mladičem. FOTO MIHAEL RUKŠE

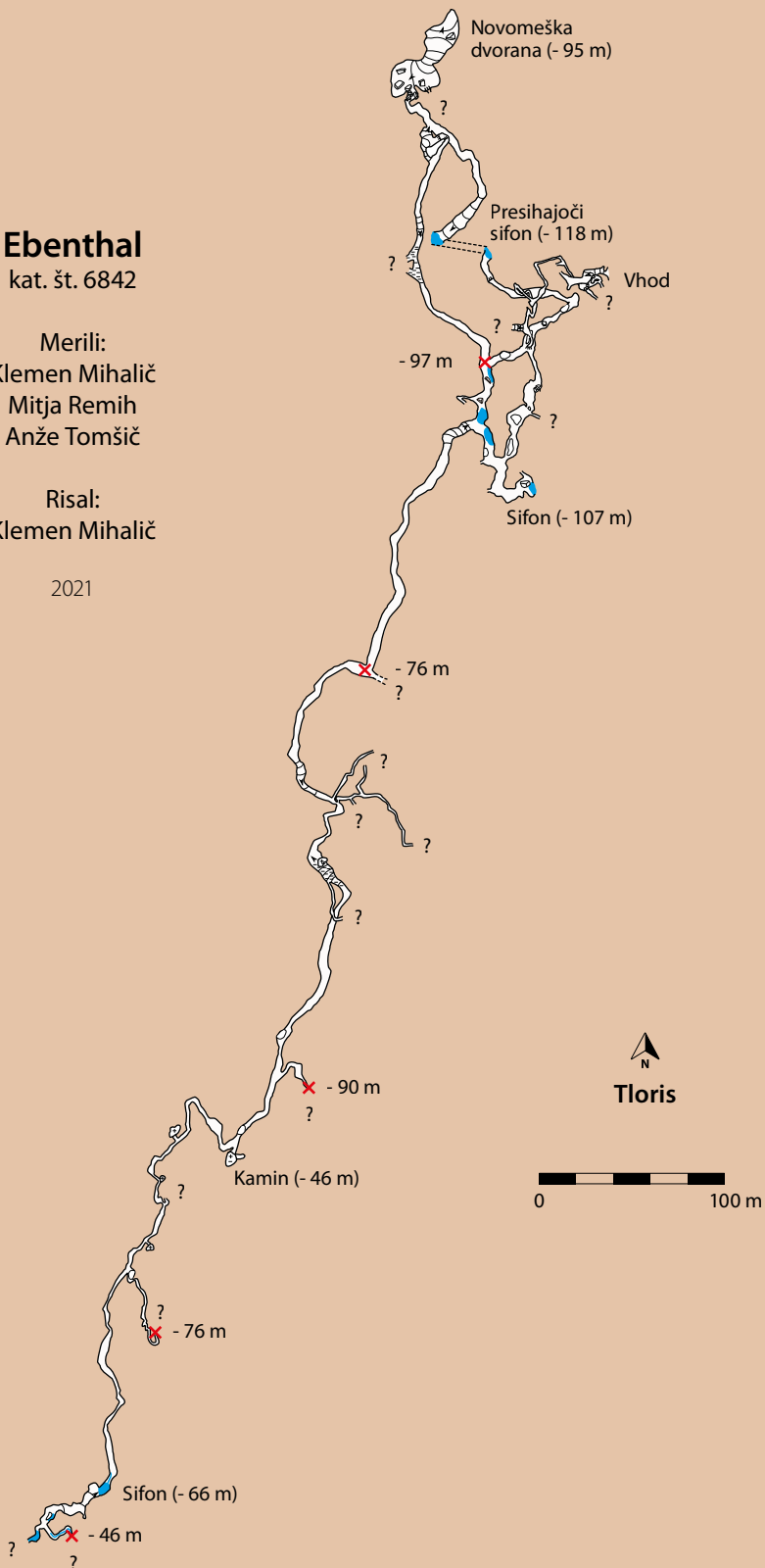
Ebenthal

kat. št. 6842

Merili:
Klemen Mihalič
Mitja Remih
Anže Tomšič

Risal:
Klemen Mihalič

2021

Raziskave Jamarskega kluba Novo mesto

Po ustnem izročilu, ki je v zadnjih 25 letih krožilo v jamarskih krogih, naj bi Ebenthal obsegal več kot 4000 m poligona. Krasili naj bi ga prej opisani jamski tok, jezera, sifoni in bogata jamska favna. Jamarski radovednosti smo v društvu uspešno kljubovali do leta 2016, ko so nas premamili opisi lepote in razsežnosti jame. Na prvi akciji jeseni istega leta smo s Klemnom Mihaličem ter kolegi iz DZRJ Ljubljana opremili in izmerili jamo do globine 54 m. Tam nas je ustavil nivo vode, ki je bil glede na stari načrt višji za več kot 40 m.

Med čakanjem na zadosten upad vode sva za naslednjo akcijo navdušila še Petra Gliho, pridružila sta se še Leopold Bregar in Frenk Jenkole, oba JK Krka. Po desetih dneh je nivo vode upadel, uspešno smo se spustili do dejavnih, horizontalnih delov. Na akciji smo izmerili 650 m rovov, globina najnižje točke pa je znašala 97 m. Do konca leta je zmanjkalo sušnih obdobj, tako smo z raziskavami nadaljevali po novoletnih praznikih leta 2017. Januarja smo organizirali dve akciji. Na prvi sva s Klemnom v odtočnem, severnem delu jame med podornimi bloki odkrila prehod v novo Novomeško dvorano, ob vračanju pa v južnem rovu izmerila dodatnih 600 m rovov. Prav toliko smo jih izmerili na drugi akciji, ko se nama je pridružil Uroš Mervič. Jamo smo tako raziskali do pritočnega sifona na skrajnem južnem delu jame. Do tega dela so jamo pred nami raziskali že člani JD Netopir Kočevje in DZRJ Ribnica, sifon so tudi delno prečrpali, vendar se jim ni uspelo prebiti na drugo stran. Istočasno je druga ekipa (Tomaž Grdin, Andrej Jaklič, Aleš Cvelbar in Črt Bučar) raziskala in izmerila

Dolgi hodniki Ebenthala mestoma spominjajo na rudniške rove. FOTO TOMAŽ GRDIN

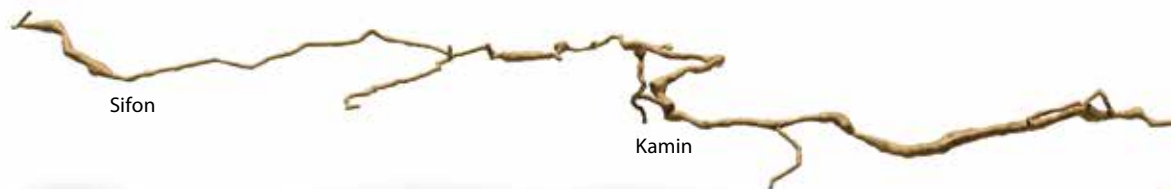

Kljub dejavnemu vodnemu toku po dnu nastajajo ponvice. FOTO TOMAŽ GRDIN

stranske rove. Tomaž se je posvetil tudi fotografiranju najlepšega dela jame – v celoti s sigo prekrita 50 m dolgega rova, ki ga krasijo ponvice večjih dimenzij.

V samo štirih merilnih akcijah smo izmerili in raziskali glavni del jame, katerega poligon je tako znašal 2200 m. Ker očitnih nadaljevanj v jami nismo zaznali, je volja do nadaljnjih raziskav nekoliko upadla. Velik razlog temu lahko pripišemo tudi vremensko pogojenim razmeram v jami, saj so horizontalni rovi večji del leta v celoti zaliti. Kljub vsemu sta na načrtu še vedno ostala narisana dva velika vprašaja: delno zaliti sifon na južnem koncu jame, ki bi ga bilo treba prečrpati; na severni strani pa Novomeška dvorana, iz katere voda odteka proti reki Krki oziroma k izvirom Šice pri Dvoru.

V začetku leta 2022 nam je ob primerno sušnem obdobju uspelo zbrati ekipo, ki se je odpravila proti južnemu sifonu. Zdravko Bučar, Aleš Cvelbar in Jože Tomšič so uspešno vzpostavili natego, Tomaž Grdin in Dominik Zagorc sta začela merjenje jame za potrebe 3D-načrta, Mitja Remih in jaz pa sva v neoprenih uspešno preplavala na

3D načrt jame Ebenthal. NAČRT TOMAŽ GRDIN

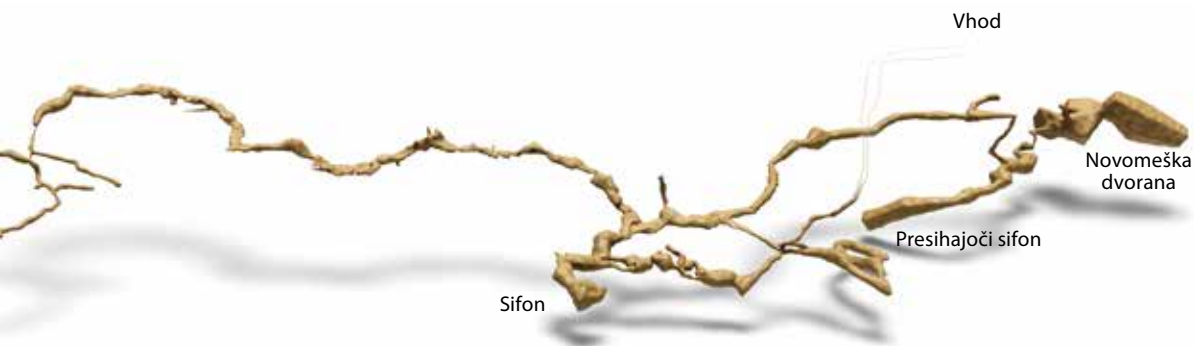
drugo stran pritočnega sifona. Ker nam je po ustnem izročilu manjkalo še približno 2 km rovov, naju 90 m izmerjenih novih delov ni prav nič kaj razveselilo. Dejavni del jame se v pritočnem delu konča s strmo poševno stopnjo, ki je v celoti zalita s sigo, z vrha rova pa skozi neprehidno ožino priteka voda. Nižje sva pregledala še manjši, z ujeto vodo zalit rov, ki bi lahko ob veliki suši omogočil nadaljevanje.

Na zadnji akciji, ki smo jo izpeljali pred koncem tega zapisa, se je v Novomeško (odtočno) dvorano odpravila ekipa v zasedbi Zdravko Bučar, Mihael Rukše, Andrej Gašperič, Jože Tomšič in Marko Majhen. Dvorana, ki v dolžino meri 50 m, na prejšnjih akcijah še ni bila podrobno raziskana, zaradi pomanjkanja časa smo ob odkritju leta 2017 izvedli samo meritve. Očitnega nadaljevanja jame na tokratni akciji ob pregledu dvorane ni bilo zaznati. Na najnižji točki je Mihu uspelo odkopati prehod v vodoravne dele, kjer se je po 12 m ustavil pred neprehidno ožino.

V nadaljnjih raziskavah se bomo posvetili predvsem pregledu stranskih rogov ter kaminov, na katere do sedaj nismo bili posebej pozorni, nadaljevali pa bomo tudi z merjenjem za izris 3D-načrta. Trenutna dolžina jame znaša 2289 m, globina pa 118 m, kar jo uvršča med večje jame na dolenskem krasu. Če prištejemo še vse druge razsežnosti, kot so na primer jamski tokovi in najdišče jamskih živali, pa lahko jamo Ebenthal uvrstimo med pomembnejša odkritja na tem koncu Slovenije.

Pospravljanje opreme po zaključeni akciji. FOTO MITJA REMIH

Ebenthal. FOTO TOMAZ GRDIN